BEVARINGSVÆRDIGE BYGNINGER

Årsberetning 2022

HISTORISKE HUSE

OM HISTORISKE HUSE

Historiske Huse er den fælles platform for ejerforeningerne, BYFO - Bygnings Frednings Foreningen, (cvr. 88628411) og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger (cvr. 25010078). Vi arbejder for at skaffe ejerne af de fredede og bevaringsværdige bygninger juridiske og økonomiske forhold, så de lettes i deres arbejde og ansvar med bygningerne. Hvor problemstillingerne er ens for de to foreningers medlemmer og i sammenhænge, hvor foreningerne arbejder sammen, fremstår Historiske Huse som den fælles afsender. Det giver en mærkbar synergi i kommunikationen fra de to foreninger, både i sekretariatet, i vidensudveksling og i formidling af gældende og nye regler.

Historiske Huse arbejder samtidig for at udbrede kendskabet og forståelsen for Danmarks bygningskultur med en bred formidling i dagspressen og på de sociale medier, kampagner om "Danmarks Smukkeste" og publikationer om vedligeholdelse, brug og istandsættelse af fredede og bevaringsværdige bygninger. Historiske huse er også grundlægger af The Danish Club, Danmarks største samling af åbne, historiske huse.

Østerklit Mølle
Tværstesd
Peter Carstens

INDHOLD

4 Årsberetning 2021 - 2022
7 Politik
7 Alex Ahrendtsens kamp for de bevaringsværdige bygninger
7 Dansk Folkepartis beslutningsforslag til sikring af bygningsarven
8 Historiske Huses forslag til støtteordning for de bevaringsværdige bygninger
10 Stramme lokalplaner og modige kommunalbestyrelser er ikke nok
11 550 mio. kr. til bymidter og landdistrikter
12 Planloven
13 Aftale om kulturmiljøer af national betydning indgået
14 Forsikring af bevaringsværdige bygninger
18 Historiske Huse foreslår ny model
20 Ny museumslov
20 Nyborg slot
20 Bagatelgrænse for boliger på fortidsminder
22 Den overordnede lovændring
22 Hvad fik Historiske Huses medlemmer så ud af ændringen i loven?
23 Oprettelse af ny kulturarvsafdeling under Miljø- og Fødevareklagenævnet
23 Hvad så med Nyborg Slot?
24 Vandmøllerne - igen, igen
26 Kruså Vandmølle
30 Den private ejendomsret
33 Bygningspuljen
35 Nyt Bygningsdirektiv fra EU
37 Danmarks smukkeste havneområde
39 Foreningens kommunikation
40 Service til medlemmerne
40 Hvordan holder man sine kommunalpolitikere til ilden
40 Hjælp os med forslag til Find en professionel
40 Rabatordninger
40 Kurser hos ED til medlemspris
41 Nyt pilotprojekt vedr. salg af fredede og bevaringsværdige ejendomme
41 Årets studierejse for medlemmerne
42 Ny bog til vores medlemmer
43 Forebyggelsesguiden – nu også på film
45 Restaureringsseminar
46 Samarbejde med andre
46 Norsk netværk
46 Belgisk besøg
48 In Search of Identity
50 Revideret bygningsdirektiv (EPBD)
53 European Historic Houses
54 Cercle
54 Ejerne skal uddannes indenfor oplevelsesøkonomi
54 EHH prioriterer EU-projekter
55 The Danish Club
56 Et nyt Bygningskulturens Hus
57 Bestyrelsen
58 Sekretariatet
59 Tak
60 Kontakt

ÅRSBERETNING 2021 - 2022

De sidste mange år har arbejdet med at beskytte de bevaringsværdige bygninger mere eller mindre været gået i stå, når man lige undtager den håndfuld kommuner, som har forstået, hvad en velbevaret levende bygningsarv betyder for vækst og livskvalitet. Under halvdelen af landet er dækket af lokalplaner med bevaringsbestemmelser, og ser vi på registrering af bevaringsværdige bygninger, er vi i en situation, hvor vi i realiteten ikke ved, hvor mange, der mangler at blive registeret. Men det er mange, rigtigt mange.

Spørger man bredt ud i befolkningen, er der bred opbakning til, at vi skal passe på vores historiske bygninger, og derfor kan det undre, at lokalpolitikere ikke for længst har prioriteret den opgave. Og dog. Svarene på den slags spørgsmål hører til i kategorien af fuldstændigt gratis og uforpligtende svar. Man kan mene og synes hvad som helst. Det koster ikke en krone.

Derfor var det måske en ide, at der blev gennemført en rundspørge, hvor de adspurgte samtidig blev bedt om at svare på, om de er enige i, at ejere af bevaringsværdige bygninger skal have lov til at fratrække fordyrende udgifter ved at være udpeget og underlagt lokalplansbestemmelser.

Fradragsprocenten skulle ligge på 50% på alle fordyrende udgifter udført på den udvendige del af bygningerne. Vi taler dermed om, at ejeren eksempelvis selv skulle betale hele udgiften for en almindelig præfabrikeret hoveddør, men at differencen til en håndlavet dør skulle kunne opnås i et skattefradrag på 50%. Gad vide om den positive stemning ville fortsætte, og især når det står klart, at der så skal fravælges andre prioriteringer. Det må man håbe.

Det kan også undre, at velargumenterende skribenter i fagblade, dagblade og på de digitale medier skælder ud på kommunerne og på ejerne igen og igen uden et forslag til finansiering af opgaven.

Den eneste politiker, der i det forløbne år har kombineret krav om yderligere bevaringstiltag på det bygningskulturelle område med forslag til finansiering, hedder Alex Ahrendtsen. Desværre kommer han fra et parti, som man hele tiden skal undskylde sig at samarbejde med – også selv om han i realiteten er den eneste politiker i hele folketinget, som for alvor interesserer sig for vores bygningskultur.

Han har ovenikøbet også været frontløber i en aftale indgået i det ny planlovsforlig, hvor kulturmiljøer af national betydning nu skal registreres med staten som myndighed og administrator i et samarbejde med kommunerne. En hybrid, som ikke tidligere er set, og som vi håber på kommer til at fungere. Tak til Alex Ahrendtsen og dejligt, at han blev genvalgt.

Men vi må videre. Kulturmiljøer består af bevaringsværdige og somme tider også fredede bygninger. Det er almindeligt kendt, at bevaringsværdige og fredede bygninger er dyre at

vedligeholde, for godt håndværk og gedigne materialer er ikke billigt. Bevaringsopgaven klares ikke med gode intentioner og stram lovgivning alene. Økonomi er og har altid været et stærkt incitament til at løfte en sag. Også her ville det i langt højere grad legitimere krav til både kommuner og ejere, hvis kravene var bare delvist finansieret. For ingen skal være i tvivl om at langt de fleste ejere drømmer om at få råd til at sætte deres historiske hus fint i stand.

Derfor har vi også det sidste år arbejdet på udgivelsen af endnu en guide, Traditionelle Byggematerialer, hvor man kan læse om, hvilke materialer man skal bruge og hvordan. Vi håber med guiden at have sørget for, at medlemmerne nemt kan søge viden og allervigtigst, at de er klædt på til at kunne stille krav til håndværkerne om anvendelse af de rigtige løsninger.

Mens alle I ejere bladrer og læser i guiden, vil vi i sekretariatet og Bevaringsværdige Bygningers bestyrelse fortsætte med at presse på på Christiansborg og ude i kommunerne. For vi tror fortsat på, at bevaringen af vores bygningsarv kun kan gennemføres ved en mangestrenget indsats - med ejernes vilje, viden og penge, kommunernes vilje til at påtage sig myndighedsrollen og statens vilje til at prioritere området med både lovgivning økonomi. Det sker ikke i morgen, men vi har alligevel i det forløbne år set tegn på grøde og måske vil en periode uden den pengerigelighed vi har oplevet de senere vil være en fordel for området. Hvem ved.

POLITIK

Alex Ahrendtsens kamp for de bevaringsværdige bygninger

Som optakt til Dansk Folkepartis beslutningsforslag om sikring af bygningsarven og med udgangspunkt i offentliggørelsen af evalueringen af planloven skrev Alex Ahrendtsen i september 2021 et debatindlæg i Altinget om, hvordan beskyttelsen af de bevaringsværdige bygninger halter bagefter.

Læs Alex Ahrendtsens debatindlæg her

Dansk Folkepartis beslutningsforslag til sikring af bygningsarven

fter et længere forudgående samarbejde mellem Historiske Huse og chefkonsulent Magnus Frank fra DF, fremsatte Morten Messerschmidt og Alex Ahrendtsen i januar 2022 et beslutningsforslag for Folketinget med en række tiltag, der skal værne om den samlede unikke danske bygningsarv. Tiltagene skulle sikre, at bevaringsværdige bygninger fortsat fremstår i en stand, så de afspejler den fælles danske kulturarv og det historiske miljø, hvori de indgår.

- En opdatering af planloven, således at den reflekterer den særlige status, bevaringsværdige bygninger og bymiljøer har for landet
- Tilførsel af 100 mio. kr. til en pulje til bevaring af bevaringsværdige bygninger i kategori 1-4 igennem en fradragsordning svarende til ordningen for de fredede bygninger
- Nedsættelse af arbejdsgruppe, der skal kortlægge værdien af og muligheden for bevaring af bevaringsværdige og fredede bygninger i Danmark.

Læs beslutningsforslaget med bemærkninger her
Læs resume af beslutningsforslaget her

Historiske Huses forslag til støtteordning for de bevaringsværdige bygninger

I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget blev, Historiske Huse bedt om et forslag til en støtteordning for de bevaringsværdige bygninger. Vi indsendte følgende forslag med motivation:

Historiske Huse foreslår modificeret forfald-pr-år fradragsordning

Historiske Huse foreslår, at der til de bevaringsværdige bygninger anvendes samme fradragsordning, forfald-pr-år, som har været anvendt for de fredede bygninger de sidste 40 år. Undtaget er dog fradrag for løbende vedligeholdelse i form af maling af vinduer og døre, kalkning m.m. og at ejerne i hvert enkelt tilfælde skal ansøge kommunen om tilladelse til anvendelse af ordningen.

Hvem skal kunne ansøge og til hvad?

Fradraget skal kunne anvendes af bevaringsværdige bygninger (kategori 1-4) omfattet af kommuneplan med kommuneplanvedtægt eller lokalplan med bevaringsbestemmelser, til

- Istandsættelse af klimaskærmen
- Energirenovering af bevaringsværdige bygninger, undtaget udvendig isolering.

Fradraget skal kunne opnås til istandsættelse af

- Oprindelig skorsten
- Nyt isoleret tag uden at ændre på tagets arkitektoniske udtryk
- Istandsættelse af facade
- Istandsættelse af oprindelige vinduer
- Opsætning af forsatsvinduer eller koblede vinduer med eller uden thermoglas.
- Indvendigt isolerede yderdøre
- Oprindelig veranda, vinterhave
- Oprindeligt udpeget lysthus
- Øvrige til bygningen hørende dekorative elementer
- Oprindelig havelåge.

Anvendelse af denne ordning udelukker ikke anvendelse af andre ordninger, så som Bygningspulje og Håndværkerfradrag, men man udelukkes fra at anvende ordningerne til ændringer, der svækker klimaskærmens bevaringsværdier, herunder udskiftning af oprindelige ydre vinduer til thermovinduer, træ/aluvinduer eller vinduer udført i plast.

Reglen bør dog være, at beløb opnået fra andre ordninger fratrækkes i det fradrag, man har ved anvendelsen af forfald-pr-år.

Kommunerne administrerer fradragsordningen

Tilladelse til at foretage fradrag for ovennævnte istandsættelsesudgifter opnås ved indsendelse af ansøgning med budget i hver enkelt tilfælde til den lokale kommune. Når tilladelse er opnået og projektet gennemført og godkendt af kommunen, kan det samlede beløb fratrækkes incl. moms med en skatteværdi på 30-40%. Forudsætning for at opnå skattefradrag er, at istandsættelsen ikke svækker husets samlede bevaringsværdier. Det betyder ikke, at der ikke kan foretages tilføjelser til bygningen, men forudsætter, at det overordnede arkitektoniske udtryk forbliver intakt.
Da byggeprojekter i forvejen skal indsendes til kommunal accept, vil yderlige belastning af den enkelte kommune være begrænset.

Vigtigt med armslængde til lokalpolitikere

Ved tvist om, hvorvidt en byggeansøgning svækker bevaringsværdierne, foreslår Historiske Huse, at der nedsættes et udvalg bestående af tre fagfolk, hvoraf en skal være restaureringskyndig arkitekt, en kulturhistoriker og en fra det kommunale embedsværk. Da det er vigtigt, at armslængdeprincippet respekteres må udvalget ikke bestå af politisk udpegede personer. Sløser en kommune med sin tilsynspligt, kan kommunen fratages fradragsretten af indenrigs- og boligministeriet, hvorunder planloven administreres.

Fradrag vil skabe bevaringsincitament for borgere og for kommunerne

Historiske Huse foreslår, at ordningen i første omgang etableres som pilotprojekt for kommuner, der kan søge Landsbypuljen. Disse kommuner vil profitere af ordningen, fordi den vil skabe incitament blandt borgerne til at bruge penge på bevaringsværdige bygninger og der vil være kontrol med, hvordan pengene anvendes. Dog foreslår Historiske Huse, at kun bevaringsværdige bygninger, der er indskrevet i kommuneplan med kommuneplansvedtægt eller omfattet af lokalplan med bevaringsbestemmelser, skal kunne søge. Sidstnævnte vil skabe pres på kommunerne til at udarbejde lokalplaner eller lokalplanslignende redskaber.

Kommunerne vil profittere af et forfald-pr-år fradrag

Et forfald-pr-år fradrag til ejere af bevaringsværdige bygninger vil betyde:

- Ejernes incitament til at bruge penge på bygningerne forskønnende og bæredygtigt
- Tiltrækning af nye ressourcestærke borgere og dermed skabe vækst
- Skabe yderligere arbejde til danske håndværkere og styrke disses kompetencer med arbejde med historiske bygninger
- At ubeskattet arbejde i vid udstrækning undgås

Det var med stor tilfredshed, at vi kunne notere os, at vores forslag var indarbejdet i DF´s beslutningsforslag, om end i stærkt forenklet form.

Stramme lokalplaner og modige kommunalbestyrelser er ikke nok

I et indlæg i Byrummonitor i marts måned benyttede vi lejligheden til at gøre opmærksom på, at man ikke kan regne med, at den byggede kulturarv, og dermed heller ikke de bevaringsværdige bygninger overlever på basis af ren filantropi. Måske ikke på kort, men på lang sigt skal det kunne betale sig at investere i bevaringsværdige bygninger. Ellers går de til, eller forsvinder på anden vis.
Derfor er det også vigtigt, at samfundet bidrager til den fordyrende kulturarvsdel.

Læs Birthe Iuels indlæg i Byrummonitor her

550 mio. kr. til bymidter og landdistrikter

Et bredt flertal i folketinget indgik i november måned 2021 en aftale om at afsætte 550 mio. kr. til understøttelse af bymidterne i en række mindre og mellemstore byer, så de igen kan blive lokale samlingspunkter og mødesteder.

Historiske Huse så med tilfredshed, at en af målsætningerne var forbedring af byer, torve og gågader, men også lokale velfærdcentre med f.eks. borgerservice, læger, kulturskoler og biblioteker skulle understøtte levende bymidter.

Endvidere var målet at igangsætte initiativer, der kunne understøtte stærke lokalsamfund i de små byer, på småøer og i landdistrikterne. Trængte områder skal fornyes, ligesom lokale dagligvarebutikker, gode internetforbindelser og bedre overblik over naturstier skal understøttes.
Alt sammen initiativer, der kan være med til at øge tilflytning og forhåbentlig være en styrke for den lokale bygningskulturarv.

Læs mere om initiativet her

Motiv
Sted
Foto

Planloven

I forbindelse med ændringerne af planloven i 2017 aftalte Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti at loven efterfølgende skulle evalueres.

Bygningskultur Danmarks og Historiske Huses høringssvar

Sammen med ca. 100 andre parter indsendte Bygningskultur Danmark og Historiske Huse sine kommentarer til loven i januar 2020.

Bygningskultur Danmark bemærkede i sit høringssvar, at bygningskulturarven ikke optrådte på listen over temaer, der kunne kommenteres på og valgte derfor i et omfattende høringssvar, at pege på de områder, hvor der indenfor planlovens logik, kunne sættes mere fokus på bygningskulturarven.

Organisationen skrev blandt andet "at der bør være et lovkrav om, at kulturmiljøer af høj national betydning sikres via bevarende lokalplaner". Ligeledes bør der "arbejdes henimod et større samspil mellem planloven og bygningsfredningsloven, idet det er yders uhensigtsmæssigt, at de bevaringsværdige bygninger og fredede bygninger ligger i hver sin lovgivning og administreres af hver sit ministerium eller styrelse. Det betyder blandt andet at staten ikke har mulighed for at sikre kulturmiljøer af national betydning, da fredningsinstrumentet ikke giver mulighed herfor".
Læs Bygningskultur Danmarks høringssvar her

Historiske Huse gjorde opmærksom på, at "de nuværende ordninger for de bevaringsværdige bygninger trænger til en modernisering. Reglerne opfattes ofte af ejerne som uoverskuelige, svære at forstå, meget forskelligartede fra kommune til kommune og i nogle tilfælde ødelæggende for lysten til at erhverve og bevare en bevaringsværdig bygning".
Læs Historiske Huses høringssvar her

Evalueringen af Planloven blev offentliggjort i marts 2021.

Evaluering af Planloven. Læs her

Kulturmiljøer af national betydning nævnt

Som ventet blev bygningskulturarven i evalueringen af planloven ikke højt prioriteret. Dog var det en stor landvinding, at kulturmiljøer af national betydning blev nævnt. Et emne som Bygningskultur Danmark i mange år arbejdede for skulle prioriteres. Efter

nedlæggelsen af b-fredninger i begyndelsen af 1980erne, var det ikke længere muligt at beskytte hele bygningsmiljøer af national betydning. I godt 40 år har vi kun kunnet frede enkeltbygninger. Bygningsmiljøer af national interesse har været overladt til kommunernes administration gennem lokalplaner, og vi har blot kunnet være tilskuer til, hvor forskelligt lokalplaner landet over er blevet administreret og hvor mange dispensationer og ændringer, der har fundet sted.

Aftale om kulturmiljøer af national betydning indgået

Derfor var det også med stor glæde, at vi den 29. september i år modtog meddelelse om, at der nu er indgået aftale om sikring af kulturmiljøer. Miljøerne skal udpeges af et ekspertudvalg nedsat af kulturministeren. De fire aftaleparter Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti forlægges i nær fremtid udkast til kommissorium for ekspertgruppen med udpegelseskriterierne.

Expertgruppens opgave

Gruppen skal komme med forslag til udpegning af værdifulde bymiljøer, der er opstået eller anlagt i perioden fra middelalderen til midten af 1800-tallet. Det forventes, at udvalget i særlig grad prioriterer udpegning af bykerner i købstæder fra middelalderen. Og bevaring skal tænkes sammen med anvendelse, så der skabes levende bymiljøer.

Af udkastet fremgår det, at udvalget udpeges af Kulturministeren og skal bestå af 3 fagpersoner samt en ministeriel embedsmand som formand. Udvalget sekretariatsbetjenes af slots- og kulturstyrelsen med inddragelse af Bolig- og planstyrelsen. Det tilstræbes, at udvalget efter 3-5 møder kan afslutte arbejdet med udpegning af kulturmiljøer i slutningen af 2023.

Med aftalen og udpegningen tilføjes et ekstra lag af beskyttelse til landets mest velbevarede bymiljøer. I dag freder Kulturministeren enkeltbygninger og deres umiddelbare omgivelser efter bygningsfredningsloven og kommunerne udpeger værdifulde kulturmiljøer, f.eks. bykerner, i deres kommuneplan. Derudover kan kommunerne i deres lokalplaner fastsætte bestemmelser om bevaring af eksisterende bebyggelse.

Forsikring af bevaringsværdige bygninger

Forsikringsselskaberne vægrer sig ved at forsikre

Det seneste års tid har sekretariatet fået indberetninger om ejere af bevaringsværdige bygninger, der har svært ved at få deres bygninger forsikret.

Vi har ovenikøbet hørt om tilfælde, hvor en ejer skulle flytte fra et bevaringsværdigt hus til et andet. Ejeren regnede med at tegne en ny forsikring i sit hidtidige forsikringsselskab, men blev afvist fordi forsikringsselskabet i mellemtiden havde besluttet ikke længere at ville forsikre bevaringsværdige bygninger.

Det er Historiske Huses opfattelse, at forsikringsselskabernes vægring imod forsikring af bevaringsværdige bygninger er affødt af de overraskelser, de har haft med storskader på fredede bygninger.

Betegnelsen "bevaringsværdige bygning" et vidt begreb

En bygning kan være bevaringsværdig, fordi den har de arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter, som gør den værd at bevare. En bygning kan være registreret som værende bevaringsværdig, fordi den er udpeget.

Bevaringsværdige bygninger, som er registreret som, værende bevaringsværdige, men som ikke er skrevet ind i en kommuneplan med kommuneplanstillæg, lokalplan med bevaringsbestemmelser eller i en byplanvedtægt er ikke bevaringsværdige i juridisk forstand, jvnf. bygningsfredningsloven § 17. Det er i den sammenhæng underordnet om de optræder som bevaringsværdige på FBB eller i BBR- meddelelsen.

Kommunale bevaringsbestemmelser udgør de juridiske krav

Når forsikringsselskaberne vægrer sig ved at forsikre udpegede bevaringsværdige bygninger, løber de altså ingen risiko i forhold til en kommune, som stiller særlige krav til valg af materialer og byggemetoder, hvis bygningen ikke er skrevet ind i en kommuneplan med kommuneplantillæg, omfattet af lokalplan med bevaringsbestemmelser, eller byplanvedtægt.

Bevaringsværdige bygninger indskrevet i kommuneplan

Selve det faktum, at en bygning er skrevet ind i en kommuneplan, har kun den konsekvens, at kommunen skal sende en evt. ansøgning om nedrivning ud i offentlig høring. Samtidig skal kommunen vurdere, om der skal nedlægges §14 mod nedrivningen, hvilket sker umådeligt sjældent. For bevaringsværdige bygninger, der er optaget i kommuneplanen,

Klokkestabel, o. 1400
Kliplev
Bue Beck

er der ingen hjemmel i forbindelse med udvendig bygningsomdannelse eller til sikring af udvendig fremtræden. Dermed giver en kommuneplan ikke i sig selv hjemmel til at sikre at bygningsændringer ved partiel skade udføres som oprindeligt og ej heller til at kræve en bygning genopført efter totalskade.
Har kommuneplanen derimod et kommuneplantillæg, kan der i dette være udarbejdet generelle bestemmelser for bygningernes fremtræden.

Nedlægges §14 mod en nedrivning, er kommunen forpligtet til inden et år at udarbejde et lokalplanforslag med bevaringsbestemmelser, som mindst indeholder et forbud mod nedrivning. Et §14 forbud betragtes som et drastisk indgreb i den private ejendomsret og anvendes kun sjældent.

Bevaringsværdige bygninger samt alle andre bygninger omfattet af lokalplan

Er en bevaringsværdig bygning omfattet af en lokalplan med bevaringsbestemmelser, skal bygningen ved delskade istandsættes ifølge lokalplanens bestemmelser.
Historiske Huse har aldrig hørt om et kommunalt krav om genopførsel (kopiering) af nedbrændte bevaringsværdige huse. Det ville kræve en lokalplan med meget specifikke bevaringsbestemmelser om anvendelse af materialer og arkitektur etc. ved brand eller nedrivning.

Man skal være opmærksom på, at en lokalplan har hjemmel til at sikre såvel bevaringsværdige bygninger som andre bygninger og også fremtidige bygningers udvendige fremtræden jf. planlovens $15, stk2. nr. 18. Det betyder, at almindelige bygninger, som ikke er udpeget som bevaringsværdige, rent faktisk kan være omfattet af flere bevaringsbestemmelser, hvis de er omfattet af lokalplan – end bevaringsværdige bygninger, som ikke er omfattet af lokalplan.

Bevaringsværdige bygninger omfattet af byplanvedtægt med bevaringsbestemmelser

En byplanvedtægt er forløberen for lokalplaner, og hvis der i denne er beskrevet bygningsbevarende bestemmelser, så kan den sandsynligvis anvendes på lige fod med en bevarende lokalplan. Der findes dog ikke så mange byplanvedtægter med bevarende bestemmelser.

Omkostninger løbet løbsk med genopbygning af fredede bygninger

Forsikringsselskaberne har erfaringer fra forsikring af de fredede bygninger, hvor de har oplevet, hvordan omkostninger i forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens genopførelseskrav efter eksempelvis brande på Historiske bygninger i Københavner, er eskaleret på en måde, som ingen havde kunnet forestille sig.
Det samme kunne tænkes at gøres sig gældende ved særlige bevaringsværdige

bygningers klimaskærm, hvor kommunerne er kravstiller, hvis det altså skrives ind i policen. Er det ikke det, er kun ejeren kravstiller i forhold til forsikringsselskabet og kravet om de bygningsbevarende bestemmelser er et mellemværende mellem ejer og kommune.

Hidtil har forsikringsselskaberne taget ansvar for fastsættelse af forsikringssum

Hidtil har ejerne af de bevaringsværdige bygninger som nævnt kunnet tegne fuld- og -nyværdiforsikringer, der forsikrer genopførelse af bygninger med gængse håndværksteknikker og i gængse materialer.

Nu er forsikringsselskaberne begyndt at vægre sig mod forsikring af bevaringsværdige bygninger, fordi de ikke kan overskue, hvad kravet bliver ved storskade. Diskussionen om, hvad der er gængse håndværksteknikker og materialer, er ikke afklaret i forhold til de bevaringsværdige bygninger.

Nu må forsikringstagerne selv tage ansvaret

For de fredede bygninger, forlanger selskaberne, at forsikringerne tegnes som første-risiko- sumforsikringer, hvor ejerne bliver bedt om at angive, hvor stor summen skal være. For de bevaringsværdige bygninger vælger selskaberne i stedet at undlade at afgive tilbud om forsikring.

Er en bevaringsværdig bygning underlagt en lokalplan med bevaringsbestemmelser eller skrevet ind i en kommuneplan med kommuneplantillæg, reguleres hermed for udvendige ændringer på bygningen. Forsvinder en bygning ved brand eller storm, kan ejerne ikke pålægges at genopføre eller opføre en ny bygning.

Ønsker ejeren derimod at genopføre eller opføre en ny bygning i anden arkitektur, er ejeren til gengæld underlagt bestemmelserne.

Udsættes bygningen for partiel skade, regulerer bestemmelserne ligeledes istandsættelsen.

Bevaringsværdige bygninger repræsenterer risiko for forsikringsselskaberne

Set med forsikringsselskabernes øjne betyder dette, at fuld- og -nyværdiforsikringer tegnet af ejere med bevaringsværdige bygninger opført i klassiske materialer og metoder for forsikringsselskaberne repræsenterer en risiko, som de ikke ønsker at tage, både hvis kommunen er kravstiller, eller ejeren selv er det.

Historiske Huse foreslår ny model

Historiske Huse foreslår derfor en model, hvor ejerne til forsikringsselskaberne fremsender en nøjagtig beskrivelse og fotodokumentation af de materialer, håndværkstekniker og bygningsdele, der ønskes anvendt og genskabt i tilfælde af storskade.

Eksempelvis:

Tagmateriale
Materiale anvendt til evt. kviste
Materiale til muropbygning
Vinduestype med beskrivelse af materiale, herunder træ og glastype
Døre
Materiale til grund
Beskrivelse af evt. dekorationer
Beskrivelse af trapper
Tilsvarende for den indvendige indretning.

Forsikringsselskaberne beregner og vurderer forsikringssummen

Netop forsikringsselskaberne har jo mulighed for indsamling af byggeregnskaber ved skadesberegninger og må formodes at have talmateriale liggende, som kan anvendes ved vurdering af fastsættelse af priser på genopførelse. Men også i Historiske Huses medlemskreds må der findes byggeregnskaber, som kan anvendes i et analysearbejde.

Historiske Huse er interesseret i at bidrage til, at der gennemføres en analyse af disse priser og vil søge fondsstøtte til at et sådant arbejde kan gennemføres. Vi mener dog kun, det kan gennemføres i samarbejde med forsikringsselskaberne.

Historiske Huse er ligeledes interesseret i at drøfte muligheden for at få indført, at en hvis procentdel af forsikringssummen kan anvendes til ændringer i bygningen i forhold til eksisterende indretning – tidssvarende indretning.

Det er klart, at løbende ændret fordyrende lovgivning, af eks BR18, må medføre regulering af præmien. Byggeprisindekset vil ligeledes kunne anvendes til at regulere forsikringspræmien årligt.

Vi mener, at medlemmerne med ovennævnte forslag ville få mere korrekte forsikringssummer og dermed ville undgå over- eller underforsikring. Samtidig ville forsikringsselskaberne overfor forsikringstagerne kunne dokumentere fundamentet for de meget høje forsikringspræmier, ejerne må leve med oveni selskabernes fraskrivelse af ansvar for fastsættelse af forsikringssummen.

Der er foretaget henvendelse til en række forsikringsselskaber, som viser sig villige til forhandling om problemstillingen.

Motiv
Sted
Foto

NY MUSEUMSLOV

Nyborg slot

Miljø- og fødevareklagenævnets standsning af det storstilede projekt på Nyborg Slot blev den direkte årsag til en igangsætning af lovarbejdet med museumsloven. Gennem en årrække har der været et ønske og en forventning om, at vores fælles kulturarv ikke alene skal bevares til fremtidige generationer, men at kulturarven også skal være tilgængelig og kunne formidles til samtiden. Det øgede fokus på formidling kan resultere i en større opbakning til bevaringsindsatsen. Historiske Huse deltog ikke aktivt i diskussionen om, hvorvidt projektet på Nyborg Slot burde standses. Dog havde Birthe Iuel en artikel i Byrum-monitor, der stillede spørgsmål ved Kulturministerens reaktion på Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.

Bagatelgrænse for boliger på fortidsminder

Historiske Huse var alligevel særdeles aktiv under hele lovudviklingsprocessen. Det var foreningen magtpåliggende, at der for de af vores medlemmer, der bor ved eller på fortidsminder, var lempelser på vej. Vi har efterlyst dem i mange år. Særligt de steder, hvor der ikke er offentlig adgang, er det vores overbevisning, at man skal kunne leve et moderne liv med eksempelvis både trampolin og terrasse. I december måned skrev vi til kulturudvalget med forslag til spørgsmål, udvalget kunne stille ministeren.

Historiske Huse afgav høringssvar, hvor vi på vegne af vores medlemmer udtrykte ønske om, at man efter lovændringen som ejer forhåbentlig ville kunne se frem til en mere lempelig behandling. Især gældende for yngre voldsteder, der anvendes til beboelse, og hvortil offentligheden ikke har adgang.

Historiske Huse gik så langt som til at frembringe et ønske om, at der i administrationen af disse voldsteder efter individuel vurdering gaves mulighed for opsætning af lette konstruktioner samt flisebelagte terrasser. Tilladelserne kunne for eksempel gives som tidsbegrænsede tilladelser.

Motiv
Sted
Foto

Den overordnede lovændring

Ifølge ændringen af museumsloven, der blev vedtaget den 8. juni 2022, er det helt overordnede princip fortsat, at der ikke må foretages ændringer i fortidsminder, men også at der fortsat skal være mulighed for dispensation. Det er skrevet ind i loven, hvilke forhold, som blandt andet kan tillægges positiv vægt, når dispensationer vurderes,

- ændringer af underordnet betydning kræver ikke dispensation,
- den automatiske beskyttelse efter 100 år fjernes for fortidsminder, der er opført i år 1865 eller senere, og
- der er oprettet en kulturarvsafdeling i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvad fik Historiske Huses medlemmer så ud af ændringen i loven?

Det er nu tilladt sæsonvist at opstille fritstående havemøbler, haveelementer eller legeredskaber i haver, der ligger ved eller på fortidsminder. Det var et glædeligt skridt på vejen, men ikke så omfattende en lempelse, som vi ønskede.

Man skal som sagt fortsat søge om dispensation til at lægge en terrasse eller etablere en sandkasse. Men vi arbejder videre. Indtil da må man som ejer lægge sine terrassefliser ovenpå græsplænen og pænt tage dem ind hvert efterår.

Oprettelse af ny kulturarvsafdeling under Miljø- og Fødevareklagenævnet

Det besluttedes desuden at oprette en ny kulturarvsafdeling under Miljø- og Fødevareklagenævnet bestående af to medlemmer. BYFO/Historiske Huse fik ved lovændringen tillagt kompetencen – sammen med Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer, Bygherreforeningen og Landdistrikternes Fællesråd – til at indstille tre kandidater til det ene af de to medlemmer.

Erhvervsministeren beskikkede Birthe Iuel fra Historiske Huse – til varetagelse af brugerhensyn i Miljø- og Fødevareklagenævnets ny afdeling 9 til varetagelse af kulturarvsforhold. Nicolas Bertouch-Lehn fra Landbrug & Fødevarer blev beskikket som suppleant.

Hvad så med Nyborg Slot?

Det står i skrivende stund forsat hen i det uvisse, om denne øvelse bliver den katalysator for en færdiggørelse af Nyborg Slot, som vi forudså. Lige nu virker det dog mest som værende en finansiel udfordring.

VANDMØLLERNE – IGEN, IGEN

Vandkulturarven har trange kår i disse år, og vi må desværre konkludere, at de seneste 22 år har vist, at hverken en undtagelsesbestemmelse i vand- miljødirektivet eller i den danske vandløbslovgivning er tilstrækkelig til at hindre, at væsentlige kulturhistoriske interesser tilsidesættes ved vandløbs- restaureringer. Det er ikke tydeliggjort, hvem der skal foretage vurdering af kulturarvshensynene, og hvordan loven i det hele taget skal fortolkes.

Selvom vores vandkulturarv rummer en væsentlig og umistelig historie, kolliderer kulturarvsinteresser med miljøinteresser. For miljøinteresserne handler det om rent vand og fri passage for fiskene. For kulturarvsinteresserne drejer det sig om kulturarv, som helt sikkert forsvinder, hvis der ikke er tilstrækkeligt med vand til stede. Måske ikke i dag eller i morgen, men en vandmølle uden sin mølledam og sit møllehjul med tilhørende tekniske installationer mister sin attraktionsværdi. Og attraktionsværdien er også forbundet med de enestående vandkulturmiljøer, som langt de fleste vandmøller er en del af.

Der er ikke tale om, at sol og vind deles lige. Selv om både vandmiljødirektivet og den danske vandløbslov rummer undtagelsesbestemmelser, som gør det muligt at friholde vandløb med kulturarvsinteresser fra vandløbsrestaureringer, er viljen ikke til stede. Miljømyndighederne i Danmark har karakteriseret alle vandløb som værende ikke modificerede vandløb, det vil sige naturlige. Selv om det langt fra har bund i virkeligheden, mener miljømyndighederne, at den udpegning legitimerer fjernelse af spærringer til opstemning af vand fra alle vandløb på nær et enkelt åløb lige nord for København.

I Historiske Huse mener vi også, at det er vigtigt med rent vand og flere fisk i vores vandløb, men somme tider er det ideelle det godes værste fjende. Vi forstår derfor ikke, hvorfor kulturarven prioriteres lavere end miljøinteresserne. Hvis miljøinteresserne renoncerede lidt på deres ideelle krav, ville der være mere plads til også den vandkulturarv, som fortæller vigtig kulturhistorie tilbage til middelalderen. Vi må ikke glemme, at før i tiden var vores vandløb genstand for langt flere menneskelige aktiviteter, end de er i dag. Der var et leben omkring vandløbene, som blev brugt til transport, vanding af dyr, vask og så videre. Det er ikke tilfældigt, at en del af vores herregårde med deres voldgrave netop blev placeret tæt op af en å. Man var dybt afhængig af åens vand.

I forbindelse med at Miljøstyrelsen sendte Vandplan 3 i høring, afholdt folketingspolitiker, Kristian Pihl Lorentzen (V) i samarbejde med dansk Møllerforening en vandmøllekonference, hvor Historiske Huse bidrog med indlæg om de juridiske udfordringer, som ejerne og møllelaugene står overfor.

Som opfølgning på konferencen og optakt til høringsperiodens afslut- ning udarbejdede vi, med politisk og faglig hjælp fra folketingspolitiker Kristian Pihl Lorentzen (V), formand Susanne Jervelund, Dansk Møllerforening og Ellen Warring, cand.phil. i historie en særudgave af vores nyhedsbrev, der blev sendt ud til 9.500 personer.
Inden høringsperioden var afsluttet, havde vi udsendt information til vores medlemmer om, hvordan de kunne se, om deres ejendom ville være berørt af Vandplan 3.
Læs vores høringssvar med bilag og læs vores artikel og film på youtube om de nominerede vandmøller til "Danmarks smukkeste vandmølle".

Motiv
Sted
Foto

KRUSÅ VANDMØLLE

I maj 2022 blev Historiske Huse opmærksom på en sag i Aabenraa Kommune. Kommunen havde fremsat forslag til en lokalplan, der ville tillade nedrivning af den kommunens egen bevaringsværdige vandmølle i Kruså.

Bevaringsværdige Bygninger anmodede om aktindsigt i sagen. Efter en del korrespondance med kommunens forvaltning og forlængelse af lokalplanens høringsfrist, fik Historiske Huse partiel aktindsigt.

Sagsakterne belyser en helt uforståelig og samlet set uansvarlig forvaltning fra Åbenrå Kommunens side vedrørende den bevaringsværdige mølle.

Kruså Vandmølles Historie – kort fortalt

Kruså Vandmølle kan dateres tilbage til 1300-tallet tilbage og har været på den nuværende placering siden 1640. Den nuværende møllebygning er fra 1800-tallet. (Kilder skriver både 1811 og 1872). Møllen har igennem alle årene haft vandkraft som omdrejningspunkt og udover kornmølle har der været grynmølle, stampemølle, papirmølle, mejeri og møllen har også i en periode lavet elektricitet til Kruså By. Efter 2. Verdenskrig var møllen karantænestation for KZ-fanger og i 1960'erne var der snedkeri og margarinefabrik. Mølledriften stoppede endeligt i 1964.

Den tidligere Bov Kommune erhvervede vandmøllen i 1992 med henblik på at sætte den i stand og bevare den. I Bov Kommunes eje blev møllen brugt til forskellige formål, fx lager, vinteropbevaring og klargøring af robåde og kontorer og værksted for private virksomheder. Møllen var også ramme om et beskæftigelsestilbud, hvor ikke-faglærte personer satte møllen i stand, hvilket ikke udelt er en god idé, hvis de beskæftigede ikke har kendskab til eller får vejledning i historisk byggeteknik.

Efter kommunalreformen i 2007 kom vandmøllen i Aabenraa Kommunes eje og har derefter stort set stået ubenyttet og er ikke blevet nævneværdigt vedligeholdt. Af aktindsigten var ikke muligt at se kommunens regnskab for møllen længere tilbage end 2019. I perioden 2019-2022 er der brugt 10.792,53 kr. Enhver ejer af et bevaringsværdigt eller fredet hus vil vide, at med en bygning på 1200 m2 og står med fundamentet i vand er det langt fra tilstrækkeligt.

Den naturskønne Kruså tunneldal med møllesøen blev fredet iht. naturfredningsloven i 1979 og vandmøllen udbeget som bevaringsværdig i kategori 2 i en lokalplan fra 1983.

Lokalplanen i høring

I 1983 (Lokalplan 3/55 Bov Kommune) blev der vedtaget en lokalplan for området. Formålet med denne lokalplan var bl.a.:

- at sikre områdets landskabelige og rekreative værdier samt bygningsanlæg omkring Kruså Vandmølle - Krusåen og omløbskanal.

Knap 40 år senere sender Åbenrå Kommune en lokalplan i høring (nr. 157), hvor formålet bl.a. er:

- at ophæve bevaringsbestemmelsen kategori 2 for Kruså Vandmølle
- at tillade hel eller delvis nedrivning af Kruså Vandmølle

Historiske Huse sendte et høringssvar til Aabenraa Kommune. Af høringssvaret fremgår:

"Vandmøllen med mølledam er områdets vartegn, uden hvilken, netop dette område vil miste en stor del af sin historiske identitet."

" Det er anerkendt, at de istandsættelsesmetoder, der skal bruges til at istandsætte bevaringsværdige bygninger, er mere omkostningstunge end de moderne håndværksmetoder og materialer. Det er netop derfor, at de tilfælde, hvor der kræves en langsigtet investering og planlægning, at en kommunal bygningsejer kan og må vise sit værd."

" Historiske Huse vil opfordre Åbenrå Kommune til at forkaste den lokalplan, der er sat i høring og i stedet vælge en vej, hvor møllen i sin væsentlighed bevares og dermed kan rummes i det eksisterende plangrundlag. Derved kan kommunen bevare en smuk bygning med en langvarig kulturhistorisk fortælling, kommunens legitimitet i forhold til fremtidige og nuværende udpegning og forvaltning af bevaringsværdige bygninger og ikke mindst, opretholde Åbenrå Kommunes anseelse som et sted, hvor kulturarven er vigtig."

Høringssvaret i sin helhed kan findes her: https://historiskehuse.dk/politisk-arbejde/hoeringssvar/

Lokalplanen blev trods Historiske Huses høringssvar endeligt vedtaget 18. oktober 2022, og kommunen er i færd med at sende nedrivningen i udbud. Hvis man vil nå at have et blik på den flotte vandmølle skal man ikke spilde tiden - den er formodentligt snart borte.

Hvorfor blander Historiske Huse sig i sådan en sag?

En sag som denne om Kruså Vandmølle er vigtig og principiel for Historiske Huse/ Bevaringsværdige Bygninger. Det er kommunerne, der i lokal- og/eller kommuneplan udpeger bevaringsværdige bygninger*, og det er kommunen, der efterfølgende administrerer planerne og overholdelsen af disse. Derfor er det dybt kritisabelt, når en kommune de facto nedriver en bygning ved gennem en årrække at negligere det påtrængende behov for vedligehold. Det er en hån mod de gode ejere af historiske huse, og den retssikkerhed man har som nabo til et værdifuldt bebygget miljø.

Bevaringsværdige Bygningers primære formål med at gå ind i sagen er naturligvis håbet om, at kommunen vil besinde sig og finde vilje og midler til at bevare vandmøllen i stedet for at rive den ned.

Sekundært er formålet at skabe opmærksomhed om kommunens kritisable håndtering, så andre kommunale beslutningstagere ikke vil gøre samme fejl med bevaringsværdige bygninger i offentligt eje og vores fælles kulturarv.

Historiske Huse mener grundlæggende, at det offentlige skal gå foran og tage ansvar for vores fælles bygningsarv, når det forventes at private ejere af historiske huse gør det samme. Stat og kommune er i en position, hvor de bør vise vejen med gode forbilledlige eksempler.

Udvalgte artikler om sagen:

Weekendavisen: https://www.weekendavisen.dk/2022-27/samfund/gravkoeer-ved-skumringstid (bag betalingsmur)

Jyske Vestkysten: https://jv.dk/artikel/kommune-er-klar-til-nedrivning-nu-blander-historiske-huse-sig-i-sagen

DEN PRIVATE EJENDOMSRET

Farumgård sagen

2017 benyttede ejeren af Farumgaard sig af sin ret til at lukke sin have af for offentligheden efter mange års tiltagende gener. Byretten gav ejer medhold i denne beslutning i 2018.

Furesø kommune bragte alligevel sagen for fredningsnævnet og med kendelse af november 2021 blev det afgjort, at den sti, hvor offentligheden tidligere havde adgang gennem den private bolig og park, skal genåbnes for offentligheden. I den ny fredningskendelse vil ejer ikke længere kunne tilbagekalde tilladelsen uanset misbrug.

Da der var tale om en ny fredningssag, som derfor skal overholde naturbeskyttelsesloven, mener Fredningsnævnet altså, at naturbeskyttelsesloven i sin nuværende udformning hjemler offentlig adgang gennem private boliger og haver.

Kendelsen er indklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som har sagen under vurdering.

Bliver fredningskendelsen for Farumgård stadfæstet – vil det betyde, at naturfredning fremover kan anvendes til at gennemtvinge offentlig adgang til kulturhistoriske ejendomme. Den vil også betyde, at ejere, som indgår aftaler med fredningsmyndighederne, må imødese, at disse aftaler ensidigt senere kan ændres af samme myndigheder.

Ejer af Farumgaard Kresten Bergsøe meddeler, at han tager sagen til domstolene, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse går ham imod. Historiske Huse følger sagen nøje.

Læs mere her
Se TV 2Lorrys dækning af sagen her

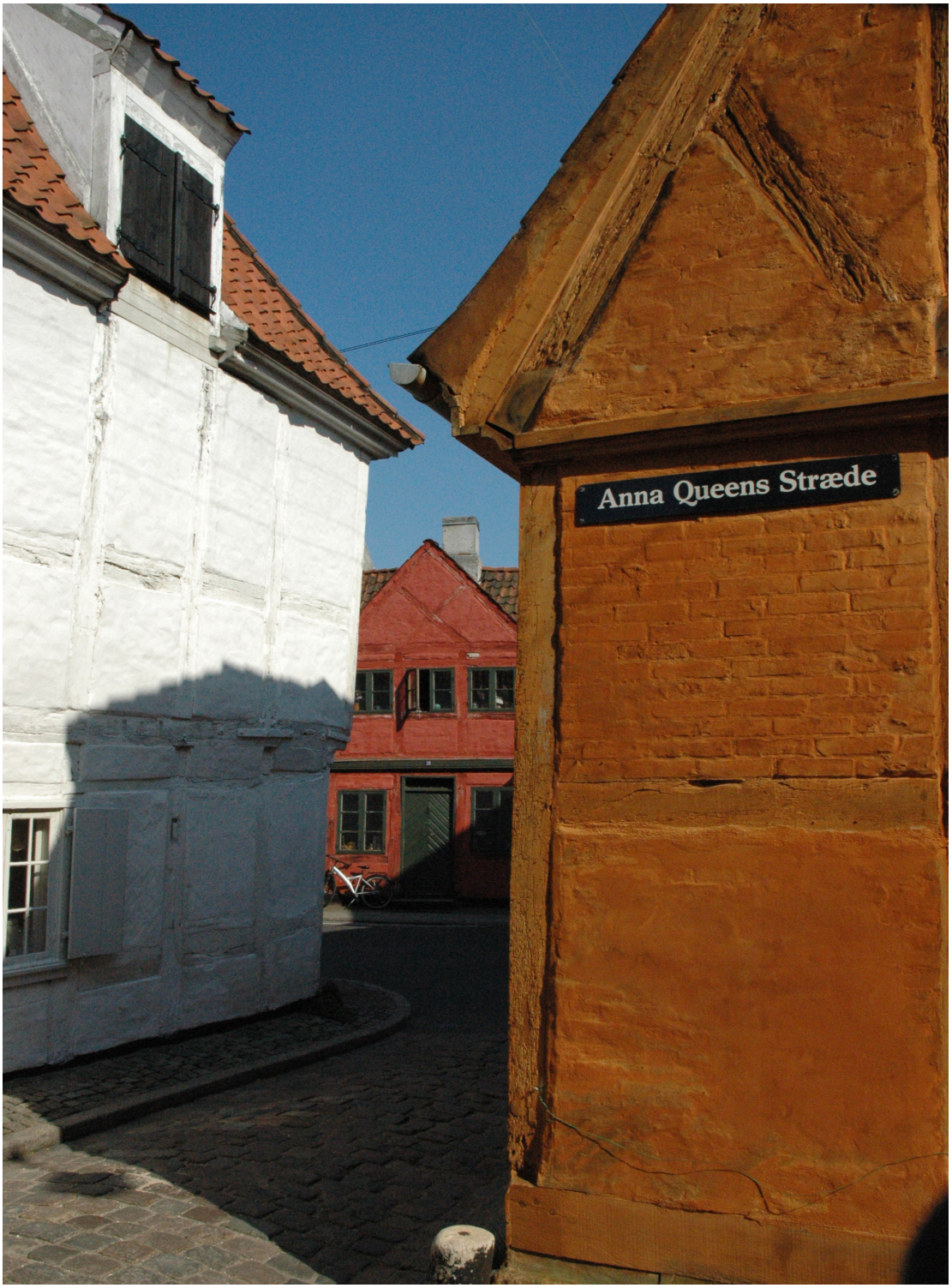

Motiv
Sted
Foto

BYGNINGSPULJEN

Trods Historiske Huses ihærdige bestræbelser på at finde en løsning, så også ejerne af de fredede bygninger kan få del i statens bygningspulje, er det endnu ikke lykkedes. Den officielle årsag er, at det kræver en energimærkning, som fredede bygninger tilsyneladende ikke kan få. Udeladelsen fra puljen er til gene for ejerne af de fredede bygninger og skader den grønne omstilling.

Historiske Huse havde sidste år løbende kontakt med Energistyrelsen. Her var man indstillet på at skabe en løsning og arbejdede på at finde en administrativ model, efter hvilken ejerne af de privatejede fredede bygninger kunne tildeles ret til at søge puljen, ligesom offentligt ejede fredede bygninger uden energimærke, kan.

Vi påtalte problemstillingen i et høringssvar, og gjorde i et indlæg i Byrummonitor opmærksom på problemerne med at få indtænkt kulturarven i klima- og energilovgivningen.

I løbet af det forløbne år har vi med hjælp fra Dansk Folkeparti (DF) fået Energi-, Klima- og Forsyningsminister Dan Jørgensen i tale angående de fredede og bevaringsværdige bygningers rolle i forhold til særligt bygningspuljens støttemidler. Svarene viser en mulig vej til for eksempel. at få indvendig isolering med i støttepuljen til glæde for de historiske bygninger. Ejerne af de fredede bygninger har dog stadig ikke mulighed for at søge bygningspuljen. For Historiske Huse at se, virker det som om, ministeren ikke finder det besværet værd for 3-4000 bygningers skyld, fordi der ikke i øvrigt er problemer med at få anvendt midlerne. Læs vores spørgsmål og svar af hele to gange til Energi-, Klima og Forsyningsminister Dan Jørgensen vedrørende især bygningspuljen

I forbindelse med regeringens udbetaling af varmecheck på 6000 kr. til 400.000 husstande med lav indkomst og varmekilder omfattet af ekstraordinære prisstigninger i fyringssæson 2021-2022, har Historiske Huse skrevet til kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen med kopi til Energi-, Klima- og Forsyningsminister Dan Jørgensen. I brevet gør vi ministeren opmærksom på de ekstraordinært høje udgifter, ejerne af de fredede bygninger alene grundet den manglende mulighed for at isolere tilstrækkeligt, hidtil har haft, og som nu for mange ejere forekommer uoverkommelige. Et problem som aktualiseres yderligere af, at ejerne af de fredede bygninger ikke kan ansøge bygningspuljen. I brevet foreslår vi ministeren, at de fredede bygninger tildeles ret til at fratrække opvarmningsudgifter på årsopgørelsen under "Fradrag for driftsudgifter på fredede bygninger". Læs brevet her

Hustage
Kalundborg
Peter Carstens

NYT BYGNINGSDIREKTIV FRA EU

I forlængelse af klimaaftalen i Paris offentliggjorde EU-kommissionen i december 2022 et udkast til revideret bygningsdirektiv. Direktivet indeholdt en række nye skrappe krav til nedbringning af CO2- udledning i den eksisterende bygningsmasse. Kravene skal være gennemført inden 2030 og 2033 med en vision om at være klimaneutrale i 2050. I bestræbelserne på at undgå at svække den byggede kulturarv i Europa havde man formu- leret en undtagelsesbestemmelse for "officielt beskyttede bygninger".

Problemet med den formulering var og er, at "officielt beskyttede bygninger" er et alt for vagt begreb. I Danmark har vi svært ved at blive enige om, hvilke bygninger, der reelt er beskyttet. De fredede bygninger er ingen i tvivl om, men de bevaringsværdige bygninger lever en usikker tilværelse. Med stramme krav til energicertificeringsmål og måske øgede afgifter på fossile brændstoffer vil ønsket om at isolere bygningerne blive stadigt mere aktuelt. Det kan ende rent galt, hvis ikke bygningerne er beskyttet mod udvendige ændringer, og at disse regler håndhæves.

Bevæger vi os syd på eller til østeuropa er den bevaringsværdige bygningsmasse endnu dårligere registeret og beskyttet end i Danmark. Konsekvensen kan blive, at store dele af den "hverdags" bygningskultur, som vi forbinder Europa med, forsvinder. Det ville vel være intet mindre end en katastrofe, hvis det skete.

Historiske Huse har derfor i det forløbne år prioriteret store ressourcer på igen og igen at henvende sig til danske ordførere på området i EU, til ordførere i folketingets Europaudvalg samt Klima-, Energi og Forsynings- udvalg samt til ministre på Christianborg. Vi har brugt ressourser på at skrive høringssvar og indlæg til diverse digitale medier, herunder Byrummonitor og Altinget. I maj var vi i foretræde hos Europaudvalget, hvor vi havde succes med at skabe sympati for sagen med efterfølgende spørgsmål til ministeren.

Indsatsen er foregået i samarbejde med vores europæiske fællesrepræsentation European Historic Houses, med hvem vi blandt andet lavede en video, der illustrerede sagen meget pædagogisk. Det danske parlamentsmedlem Pernille Weiss (CD) har hele vejen haft stor forståelse for problemstillingen og været en stor støtte, både for Historiske Huse og European Historic Houses. På hendes forslag afholdtes et webinar med deltagelse af mere end 200 politikere og interessenter fra hele verden.

Pernille Weiss har været lydhør og aktiv i forhold til vores ønske om at påvirke undtagelsesbestemmelsens ordlyd med ændringsforslag, så den ikke efterlader de ikke registrerede bygninger i ingenmandsland, hvor de er uden beskyttelse og derfor let kan forsvinde bag udvendig isolering.

Deadline for indsendelse af ændringsforslag er slut, og forhandlingerne er nu i gang. Vi ser med spænding frem til resultatet.

Læs også Nyt EU-direktiv truer den europæiske bygningsarv
Dette emne behandles også på side 33 under European Historic Houses

Motiv
Sted
Foto

DANMARKS SMUKKESTE HAVNEOMRÅDE

Det blev Allinge

Med kåringen af Danmarks smukkeste havneområde videreførte Historiske Huse formidlingsprojektet "Danmarks smukkeste", som Bygningskultur Danmark udviklede og gjorde til en success. Denne gang ville vi vise de enestående havnemiljøer, der stadig er tilbage i landet, og på den måde motivere kommuner, lokalpolitikere, borgere og bygherrer til at beskytte havneområdernes historiske miljøer og kvaliteter. Læs mere her

Årets kåring fik stor opmærksomhed og resulterede igen i en overvældende presseomtale med cirka 110 store og grundige artikler, som dels viderebringer budskaber og vinkler fra vores pressemateriale og dels udbygger med lokale talspersoner, vinkler og fine fotos fra Allinge havn, etc.

Blandt de mange TV indslag ses her et indslag fra TV2 Lorry

Konkurrencen var finansieret af "arven" fra Bygningskultur Danmark og støttet økonomisk af blandt andet. Realdania.

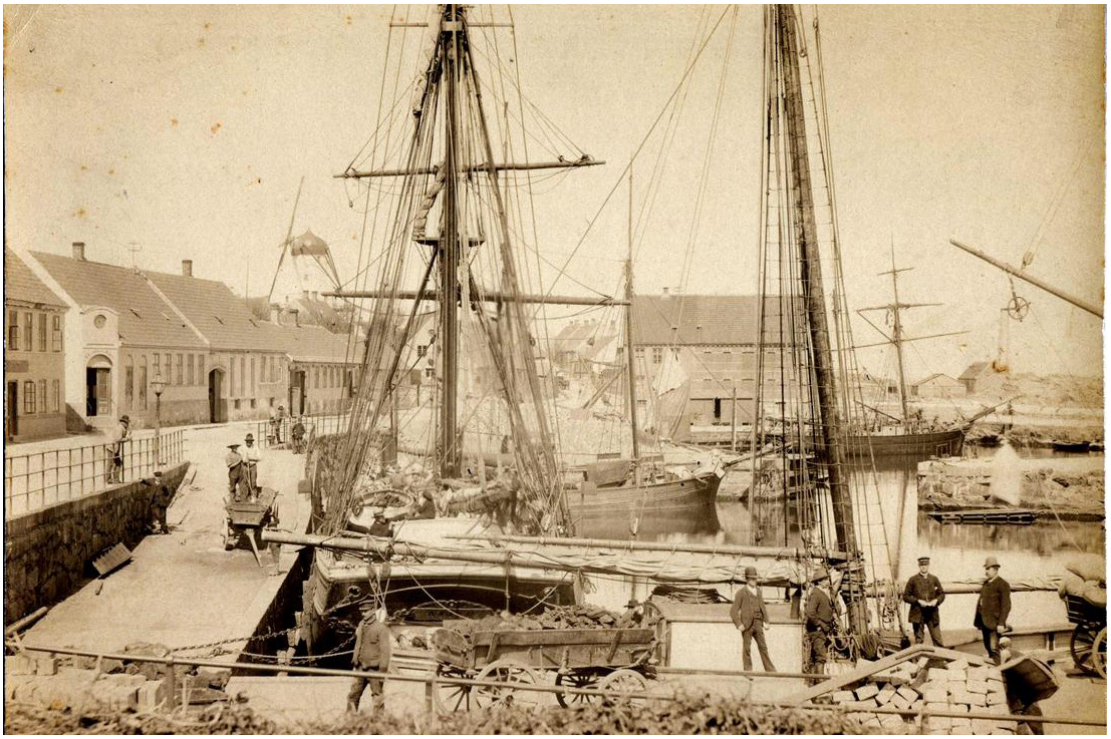

Allinge Havn
Allinge
Bornholmskefotografer.dk

FORENINGENS KOMMUNIKATION

Foreningen er meget bevidst om at være synlig. Engang imellem må man stoppe op og spørge sig selv, om de mange ressourcer, der anvendes på at kommunikere til omverdenen er godt givet ud. Men vi er trådt ind i hamsterhjulet og kan ikke komme ud, for en stor del af foreningernes legitimitet ligger i graden af synlighed. Vores success måles på synlighed, medlemmerne er stolte af at være medlem af en synlig forening og politikerne vil helst tale med organisationer, der er kendt i offentligheden. Så den er sikkert god nok, selv om jeg nu også tror på, at det er de gode, lange relationer, som ikke nødvendigvis flashes i medierne, der bærer frugt.

Historiske Huse kommunikerer i dag mest på de sociale medier, hvorfor vi bruger en del kræfter på at være til stede på både Facebook og Instagram. På Facebook har vi 31.000 følgere og på Instagram er vi i år vokset med knapt 1000 nye følgere, så vi nu har 5400. Her udbreder vi Historiske Huses budskaber og fortæller en bredere skare om de udfordringer, ejerne af de fredede og bevaringsværdige bygninger står med. Det er således også en alternativ kanal til at indgå i dialog og lægge pres på politikere og beslutningstagere. Facebook har i år ikke mindst været vigtig i vores arbejde med både bygningsdirektivet, vandmøllerne samt arbejdet med de bevaringsværdige bygninger.

Vi øger antallet af nyhedsbrevsmodtagere hver dag, hvoraf nogle er medlemmer og andre er potentielle medlemmer. Ambitionen er at ramme 10.000 nyhedsbrevsmodtagere inden næste årsberetning. I forbindelse med vores projekter "Danmarks Smukkeste", formår vi hver gang at ramme et stort antal trykte medier samt TV og radio. Kåringen af Danmarks Smukkeste Havn i november 2021 resulterede i 125 omtaler af konkurrencen og Historiske Huse i lokale og nationale medier. Generelt har der været mange store og grundige artikler samt radio- og tv-indslag, som viderebringer budskaber og vinkler fra vores pressemateriale. Med tilstedeværelse på såvel de sociale som trykte, digitale og elektroniske medier opnår vi, at Historiske Huses navn slås fast hos en stor del af befolkningen, hvilket har betydning, når vi skal nå politikere på Christiansborg. Målet er, at alle danskere på et tidspunkt har hørt om eller støder på organisationen.

Gavl af Anton Rosen
Silkeborg
Peter Carstens

SERVICE TIL MEDLEMMERNE

Hvordan holder man sine kommunalpolitikere til ilden

For at gøre både gamle og nyvalgte byrådsmedlemmer opmærksom på, at de bevaringsværdige bygninger og bygningsmiljøer er en kommunal opgave, opfordrede sekretariatet sidste år foreningens medlemmer til at tage fat i deres lokale byråd, når de for første gang skulle mødes i januar måned.
Vi formulerede forslag til relevante spørgsmål og gav anvisninger på, hvordan man spørger. Læs mere her

Hjælp os med forslag til Find en professionel

Find Professionel er en database på Historiske Huses hjemmeside, hvor medlemmerne kan finde de rådgivere, håndværker- og materialeleverandører, de leder efter til byggeprojekter. De fleste, der står på listerne, er endt der på anbefaling fra medlemmer, der har haft gode erfaringer med de pågældende. Skulle I kende til håndværkere, som I har haft gode erfaringer med eller til små og store værksteder ude i landet, som kun de lokale kender, så giv os et hint, så alle andre medlemmer også får glæde af specialviden og kunnen. Det seneste år har vi ledt efter blandt andet møbelpolstrere.

Rabatordninger

Vores rabatordninger med udvalgte virksomheder er en stor success. Vi får en del nye medlemmer, fordi det går op for dem, at kontingentet så rigeligt betales af de rabatter, man kan opnå, når man skal istandsætte sit historiske hus. Vi vil gerne forhandle endnu flere rabatter og modtager gerne forslag fra medlemmerne.

Kurser hos ED til medlemspris

For interesserede medlemmer af Historiske Huse har vi lavet aftale med Ejendom Danmark (ED) om, at Historiske Huses medlemmer kan deltage i (ED's) kurser til medlemspris. Læs mere her

Nyt pilotprojekt vedr. salg af fredede og bevaringsværdige ejendomme

I mange år har hjemmesidens "køb og salg af ejendomme" været sidens mest besøgte. Vi har flere gange overvejet at udvikle en forretningsmodel på basis af de mange besøg, men har hver gang opgivet ideen, fordi det ville kræve for mange ressourcer. Nu er vi imidlertid så heldige, at foreningens nyansatte jurist, Lorens Hansen, har stor erfaring med handel med ejendomme og lever af det, når han ikke arbejder for Historiske Huse.

I det kommende år gennemfører foreningen et pilotprojekt, hvor Historiske Huse påtager sig at markedsføre bygningerne på sin hjemmeside, i nyhedsbreve og på de sociale medier. Derudover stiller sekretariatet sig til rådighed for eventuelle spørgsmål af faglig karakter. Selve den juridiske del af salget gennemføres af ekstern ejendomsmægler, som dermed også har det fulde juridiske og økonomisk ansvar.

Vi forventer, at vi med dette setup kan yde både sælgere og købere den ekstra tryghed, som mange efterspørger, når de bevæger sig ind på markedet med køb og salg af fredede og bevaringsværdige bygninger.

Årets studierejse for medlemmerne

Efter flere aflysninger grundet Covid-19 lykkedes det i april måned dette år at komme til Sicilien med 31 af foreningens medlemmer. Foreningens rejseleder gennem mange år, Bente Ahlefeldt, er trods sin afgang fra bestyrelsen sidste år still going strong.

Formålet med turen var at se på Siciliens rige bygningskulturarv. Fokus var i den forbindelse ikke mindst på de fredede bygninger og rammevilkårene for disses ejere. Læs mere her

Det kommende års studietur er en 4-dages tur arrangeret omkring Denkmalmessen i Leipzig og med besøg i Dresden på vej hjem.

Ny bog til vores medlemmer

I efteråret 2020 besluttede bestyrelsen at søge fondsstøtte til udgivelsen af en guide om traditionelle materialer. Lige før sommerferien i 2021 var finansieringen på plads med STARK Fonden, Grundejernes Investeringsfond og Realdania som eksterne bidragsydere.

Guiden henvender sig til ejere, håndværkere, materialeleverandører, rådgivere og ejendomsadministratorer. Den hjælper på en enkel og pædagogisk måde med at vælge de materialer, der bør anvendes ved istandsættelse, forbedring eller om- og tilbygning, så husenes traditionelle arkitektoniske kendetegn kan bevares.

Guiden forventes udsendt sammen med foreningens magasin i slutningen af november til foreningens medlemmer samt de rådgivere, håndværkere og materialeleverandører, der står på hjemmesidens database, Find Professionel. Guidens forfatter er Jeanne Brüel. Hun er arkitekt med speciale i restaurering, og hun er også forfatter på de øvrige bevaringsguides. Sille Jensen står for den grafiske opsætning og styregruppen består af arkitekt Bue Beck, arkitekt Signe Hommelhoff, arkitekt Leif Hansen, arkitekt Niels Erik Jensen, direktør og arkitekt Susanne Pouline Svendsen og direktør Birthe Iuel.

Motiv
Sted
Foto

Forebyggelsesguiden – nu også på film

Danmark halter bagefter andre lande, når det handler om at beskytte vores historiske huse mod brand, vand og storm. Vi har ingen national forebyggelsesstrategi. Blandt andet derfor besluttede Historiske Huse for nogle år siden sammen med Danske Beredskaber at udgive en forebyggelsesguide for fredede og bevaringsværdige bygninger. I guiden kan man læse, hvad man kan gøre for at sikre sig, hvis ulykken indtræder. Der er også gode råd til, hvordan man kan ændre uhensigtsmæssig adfærd, og vi har lavet en kort Introduktionsfilm til guiden. Se filmen her

Desuden har vi produceret yderligere 4 små korte film, der alle handler om, hvad man kan gøre for at sikre sit historiske hus mod brand, storm og vand. Den første blev bragt i vores nyhedsbrev i september og handlede om, hvad man, før efterårsstormene sætter ind, med fordel kan gøre, så man kan sove tryggere om natten. Se filmen her

De andre 3 film bringes i foreningens nyhedsbrev i løbet af det kommende år.
Guiden er gratis. Man betaler kun fragten. Den kan også hentes som digital udgave.

Download eller køb guiden her

Motiv
Sted
Foto

RESTAUREURINGSSEMINAR

Den 31. marts 2022 lykkedes det endeligt at afholde det årlige restaureringsseminar. Denne gang på den nye arkitektskole i Aarhus. Efter et par år med COVID-aflysninger, var der rift om billetterne og seminaret blev hurtigt udsolgt.

"Arkitektonisk Kulturarv i Grøn Omstilling" var det meget aktuelle tema. Formålet var at diskutere, hvordan den arkitektoniske kulturarv kan bidrage til den grønne omstilling uden at kompromittere bevaringsværdierne. Oplæggene fokuserede på de særlige udfordringer, der kan opstå indenfor restaureringsfaget både i praksis, i forvaltningen og i forskningen – samt på de konkrete løsninger, der aktuelt viser sig.

Restaureringsseminaret, der skiftevis holdes i København og i Aarhus, er blevet et rent tilløbsstykke. Oprindeligt var det tiltænkt fagfolk, som beskæftiger sig med restaurering. I dag tilmelder alle, der beskæftiger sig med den byggede kulturarv sig, og det er blevet et forum, som det er vigtigt at være til stede i til styrkelse af både faglighed og netværk.

SAMARBEJDE MED ANDRE

Efter at Bygningskultur Danmark ikke længere eksisterer, er det naturlige forum for at mødes med andre interesseorganisationer, der arbejder inden for vores område, væk. Forudsætningen for politisk gennemslagskraft, er en koordineret indsats. Ingen af os har store sekretariater med masser af manpower bag os, men hvis vi koordinerer vores indsatser, har vi helt sikkert større mulighed for at blive hørt.

Da vi har fælles adresse med Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, foregår der løbende en naturlig udveksling af fokusområder de to foreninger imellem, ikke mindst mellem medarbejderne. Derudover har vi i løbet af året holdt møder og samarbejdet med Arkitekturoprøret, Kultur & Arv, Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring, Europa Nostra, Dansk Møllerforening og Større Jordbrug. Vi overvejer i det kommende år at etablere et mere formaliseret samarbejde foreningerne imellem.

Norsk netværk

I februar måned afholdt direktør Birthe Iuel et digitalt møde med norsk netværk. Netværket består af 30 norske kvinder, der alle er gift med ejere af fortrinsvis historiske landbrugs- eller skovbrugsejendomme. Det var bekræftende at høre, at nordmændene havde fået øje på Historiske Huse og kendte foreningens hjemmeside.

Under mødet blev der lejlighed til at tale om baggrunden for at lave en forebyggelsesguide for vores medlemmer samt om foreningens overordnede strategi og de mange forskellige services, aktiviteter og projekter Historiske Huse tilbyder og beskæftiger sig med. Nordmændene ville des- uden gerne høre hvilke temaer – på det bygningskulturelle område – der for tiden var i fokus i Danmark. De gav hertil også udtryk for, at de kunne lære meget af os. Skønt at blive rost af vore naboer.

Belgisk besøg

I slutningen af juni blev direktør Birthe Iuel kontaktet af et belgisk ægtepar på cykeltur fra Venedig til Nordkap. Som forberedelse til at overtage en herregård med en relativt stor historisk bygningsmasse var de på inspirationstur op gennem Europa. Her søgte de at finde og besøge innovative ejere af herregårde. Målet var at få inspiration til nye bæredygtige og klimavenlige forretningsmodeller, der kunne bringe deres egen herregaard i en situation, som muliggør et generationsskifte, hvor ejendommen ville kunne hvile i sig selv. Vi besøgte Oremandsgaard, Rosenfeldt og Klintholm Gods, hvis ejere alle tre med udgangspunkt i de givne betingelser forsøger at udvikle stedernes økonomiske fundament på basis af nye spændende forretningsområder.

IN SEARCH OF IDENTITY

100-årets kulturarvsprojekt på De Vestindiske Øer

2017 markerede 100-året for Danmarks salg af De Vestindiske Øer til USA. Anledningen blev brugt til at etablere "The Centennial Legacy Project – In Search of Identity" i et samarbejde mellem Historiske Huse, repræsentanter for den vestindiske regering og lokale ildsjæle på St. Thomas og St. Croix samt arkitektskolerne i København og Aarhus.

Den omfattende danske bygningsarv på de tidligere danske øer i Caribien er et vidnesbyrd om vores fælles historie og et fornemt udtryk for traditionel bygningskultur og håndværk. Mange års dårlig vedligeholdelse og naturens luner betyder desværre, at denne unikke bygningsarv er ved at forgå.

Med udgangspunkt i restaurering og indretning til nye funktioner, er det projektets mål at bevare bygningsarven, bidrage til en udvikling af kulturarvsturismen på øerne og give danskere og vestindere et bedre kendskab til hinanden og vores fælles historie.

To ikoniske bygninger restaureres og nyindrettes til at huse nye funktioner. Det tidligere danske militærhospital i Charlotte Amalie på St. Thomas, nu Jarvis School, vil huse et Cultural Heritage Center og øernes første "nationalmuseum". Den tidligere danske kasserne i Christiansted på St. Croix indrettes til et Academy of Architecture, Crafts and Built Heritage med undervisningsaktiviteter og udveksling mellem øerne og de danske arkitektskoler I København og Aarhus.

Til at forestå projektets realisering, er der etableret en juridisk struktur og en Non-Profit organisation, der begge har en bestyrelse og et Advisory Board på både St. Thomas og St. Croix. Projektets grundfinansiering er tilvejebragt af Historiske Huse, den danske regering og regeringen på De Vestindiske Øer. Fra dansk side deltager Bo Manderup-Jensen i bestyrelsen og Advisory Board på St. Croix mens Birthe Iuel, Ulla Lunn, Bente Ahlefeldt og Michael Keldsen har sæde i Advisory Board for begge projekter.

Projektets økonomi er uafhængig af Historiske Huse.

Arbejdet skrider kun langsomt fremad, betydeligt langsommere end både den vestindiske og danske side kunne ønske sig. Ikke mindst kom der to voldsomme orkaner "i vejen" i efteråret 2018. Det betød store ødelæggelser og skader. Helt naturligt betød dette, at fokus på øerne siden har været at retablere bygningerne og infrastruktur som hospitaler, skoler og andre offentlige bygninger. Covid-19 pandemien blev endnu

et set-back for projektet. Det administrative bureaukrati på øerne er en selvstændig udfordring.

Virgin Islands Center for Architecture, VIAC på St. Croix er længere fremme end projektet på St. Thomas. I stedet for at vente på, at aftaler om leje af bygninger og grunde bliver behandlet af det lokale administrative og politiske system (det har nu varet i mere end fem år!) er man nu igang med at definere uddannelserne og planlægger at starte dem op. Det giver samtidig en mulighed for at prøve ideerne af i praksis. I april 2022 deltog Arne Høi fra arkitektskolen i København, Mogens Morgen fra arkitektskolen i Aarhus og kommunikationsansvarlig, Amal Ashur, fra Historiske Huse i en uges workshop om uddannelsens indhold. VIACs bestyrelse består af erfarne folk, både fra øerne og fra USA.

På St. Thomas er der nu bevilget føderale penge til en række vedligeholdelsesarbejder på bygningerne.

Selvom projekterne kun skrider langsomt frem, er der altså fortsat liv i dem. Fra dansk side er vi fortsat med, om end i en mere tilbagetrukket rolle end hidtil.

Motiv
Sted
Foto

REVIDERET BYGNINGSDIREKTIV (EPBD)

Afledt af klimaaftalen i Paris offentliggjorde EU-kommissionen i december 2022 et udkast til et revideret bygningsdirektiv. Direktivet indeholdt en række nye skrappe krav til reducering af udledningen af CO2 i den eksisterende bygningsmasse. Kravene skulle være gennemført inden 2030 og 2033 med en vision om at være klimaneutral i 2050. I bestræbelserne på at undgå at svække den byggede kulturarv i Europa havde man formuleret en undtagelsesbestemmelse for "officially protected" bygninger. Problemet med den formulering var og er, at "officially protected" er et alt for vagt begreb. I Danmark har vi svært ved at blive enige om, hvilke bygninger, der reelt er beskyttet. De fredede bygninger er der ikke tvivl om, men de bevaringsværdige bygninger lever en usikker tilværelse. Denne usikkerhed kommer til syne når direktivet skal implementeres i dansk lovgivning og undtagelsesbestemmelsens formulering skal stå sin prøve.

Med stramme krav til energicertificeringsmål og måske øgede afgifter på fossile brændstoffer vil ønsket om at isolere blive stadigt mere aktuelt. Det kan ende rent galt, hvis ikke bygningerne er beskyttet mod udvendige ændringer, og hvis ikke de regler, der må være, håndhæves. Bevæger vi os syd på eller til østeuropa, er den bevaringsværdige bygningsmasse endnu dårligere registeret og beskyttet end i Danmark. Konsekvensen kan blive, at store dele af den "hverdags" bygningskultur, som vi forbinder Europa med, forsvinder. Det ville vel være intet mindre end en katastrofe, hvis det skete.

Historiske Huse har derfor i det forløbne år prioriteret store ressourcer på igen og igen at henvende sig til danske ordførere på området i EU, til ordførere i Folketingets Europaudvalg samt Klima-, Energi og Forsyningsudvalg samt til ministre på Christianborg og vi har brugt ressourcer på at skrive høringssvar og indlæg til diverse digitale medier, herunder Byrummonitor og Altinget. I maj var vi i foretræde hos Europaudvalget, hvor det lykkedes at skabe sympati for sagen med efterfølgende spørgsmål til ministeren.

Indsatsen er foregået i samarbejde med vores europæiske fællesrepræsentation European Historic Houses, med hvem vi blandt andet lavede en video, der illustrerede sagen meget pædagogisk. Det danske parlamentsmedlem Pernille Weiss (C) har hele vejen haft stor forståelse for problemstillingen og været en stor støtte, både for Historiske Huse og European Historic Houses. På hendes forslag afholdtes et webinar med deltagelse af mere end 200 politikere og interessenter fra hele verden. Pernille Weiss har været lydhør og aktiv i forhold til vores ønske om at påvirke undtagelsesbestemmelsens ordlyd med ændringsforslag, så den ikke efterlader ikke-registrerede bygninger i ingenmandsland, hvor de er uden beskyttelse, og derfor let kan ende med at forsvinde bag udvendig isolering.
Deadline for indsendelse af ændringsforslag er slut og forhandlingerne er nu i gang. Vi ser med spænding frem til resultatet.

Læs også "Nyt EU-direktiv truer den europæiske bygningsarv"

Motiv
Sted
Foto

JEAN
DUBUFFET
E VENEZIA
Palazzo Franchetti
10 maggio 20 ottobre 2019

EUROPEAN HISTORIC HOUSES

Nyt bygningsdirektiv

EHHs politiske fokus har dette år i særdeleshed været rettet mod en fastholdelse af undtagelsesbestemmelsen for historiske bygninger i den kommende revision af EUs bygningsdirektiv.

Ifølge direktivets artikel 9 foreslås, at ingen bygninger fra 2030 må energicertificeres lavere end F og fra 2033 E – dog undtages "officially protected" bygninger fra bestemmelserne.

European Historic Houses officielle holdning er, at direktivets undtagelsesbestemmelse, om at "officially protected" bygninger er undtaget, bør accepteres. Argumentet er, at definitionen allerede er en del af det nuværende direktiv, og det er risikabelt at forsøge at udvide den, med risiko for at den i stedet strammes yderligere.

I Historiske Huse mener vi, at det er for defensiv en holdning og har arbejdet på, at der i det kommende direktiv implementeres en bredere undtagelsesbestemmelse, fordi en meget stor del af Europas bygningsarv ikke er "officially protected". I værste fald kan det betyde, at en meget stor del af Europas bygningsarv isoleres udvendigt. Her taler vi ikke om de fredede bygninger, ej heller om de spektakulære bevaringsværdige bygninger, men om de mange almindelige bindingsværksbygninger, historicistiske bygninger, bedre byggeskik bygninger, funkisbygninger og nyere arkitektur fra 60'erne og 70'erne, som udgør hele bagtæppet i vores bygningskultur.

Vi er dog helt enige med EHH om, at det store slag skal slås, når formuleringen "officially protected" skal implementeres i de nationale bygningsreglementer. Beskyttelse af bygningsarven i de forskellige europæiske lande er vidt forskellig, og retorikken er vidt forskellig, hvorfor formulerin- gen "officially protected" vil blive tolket forskelligt.

Medlem af Europa-Parlamentet, Pernille Weiss (C) har udvist stor forståelse for problemstillingen og arbejder ihærdigt for sagen. Vores modstandere er industriens meget stærke lobbyister, hvis præferencer ikke er knyttet til bevaring af kulturarven.

Pernille Weiss har sæde i både ENVI, Miljø- og folkesundhedsudvalget, der giver input til direktivet og i ITRE, Industri-, energi- og forskningsudval- get, der er hovedudvalg for direktivet.

Palazzo Franchetti
Venedig
Kasper Johannessen

Cercle

Af yderligere initiativer kan nævnes, at EHH i det forløbne år – og også det kommende – vil arbejde på at etablere et europæisk netværk af ejere af historiske bygninger. Navnet bliver "Cercle". Formålet vil være at styrke erfarings- og vidensudveksling samt arrangere studiebesøg hos hinanden

Ejerne skal uddannes indenfor oplevelsesøkonomi

EHH vil endvidere i det kommende år undersøge muligheden for at udvikle og ansøge EU om støtte til et professionelt uddannelsesprogram for ejere af historiske bygninger. Covid-19 krisen viste nødvendigheden af, at der udvikles et fælleseuropæisk projekt, der ruster ejere indenfor oplevelsesøkonomi bedre til lignende udfordringer i fremtiden.

EHH prioriterer EU-projekter

Som en del af EHHs strategi besluttede generalforsamlingen 2022, at EHH gennemfører mindst ét EU projekt om året, hvorfor der ansættes en person i sekretariatet, hvis opgaver udelukkende er dedikerede ansøgning om og gennemførelse af EU-projekter.

Historiske Huses direktør, Birthe Iuel har i det forløbne år fortsat haft sæde i EHHs, forretningsudvalg og er også udpeget for det kommende år. Det anbefales at læse mere om EHH's mange aktiviteter på www.europeanhistorichouses.eu, hvor man også kan tilmelde sig foreningens nyhedsbrev.

THE DANISH CLUB

Vi følger stadig The Danish Club, som Historiske Huse etablerede i 2017 med Merete Otillia Knudsen som udviklingschef. Historiske Huse overdrog platformen til Merete i 2020 og markedsfører dens over 100 særarrangementer, i det omfang, de drejer sig om historiske huse.

I slutningen af 2020 blev Danish Club kontaktet af en herboende engelsk haveekspert, og i samarbejde med ham blev Danish Club konceptet udvidet til også at omfatte de 50 smukkeste haver i landet. Det førte til en massiv kampagne og 25 rundvisninger rundt om i hele landet og var en god anledning til at italesætte haverne i forbindelse med de historiske huse.

Det har i flere år været muligt som åbent historisk hus at have en gratis profil på sitet. Efter en lang indkøringsperiode besluttede Merete Otillia Knudsen imidlertid, at det gav bedre mening at have færre steder på sitet, men som til gengæld aktivt så værdien og ønskede at betale for at være en del af fællesskabet. Derfor er der nu kun 230 steder på sitet mod 380 året før. Til gengæld er de 230 steder betalende.

Merete Otillia Knudsen melder, at lysten til igen at opleve bygningsarven er kommet tilbage. Med indførelsen af et tredje ben "kunsten", hviler The Danish Club nu på en platform af oplevelser i historiske huse, i de smukkeste haver og i kunstens tegn. Det udvider målgruppen, og der forventes at blive afholdt 150 arrangementer i hele landet det kommende år. Der er ligeledes i pipelinen en kampagne, som skal udnævne 50 kunstværker for deres samspil med arkitekturen i det offentlige rum.

Se www.danishclub.dk
Tilmeld dig The Danish Clubs nyhedsbrev her

Motiv
Sted
Foto

ET NYT MINI BYGNINGSKULTURENS HUS

Da BYFO i det forløbne år måtte imødese, at den kommende hovedlejer i hovedhuset til Borgergade 111 ikke havde noget ønske om at genudleje til interesseorganisationer indenfor det bygningskulturelle felt, besluttede bestyrelsen sammen med sekretariatet at søge en permanent lejekontrakt med Realdania By & Byg. BYFO står i dag som hovedlejer og genudlejer efter aftale med Realdania By & Byg til Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur. Der er således stadig tale om et fællesskab mellem de to største nationale bygningskulturelle interesseorganisationer i Danmark. Og ikke mindst, har begge foreninger en lejekontrakt på rimelige betingelser midt i København.

Motiv
Sted
Foto

BESTYRELSEN

Efter at foreningen Bevaringsværdige Bygningers mangeårige formand Jan Martens forrige år afgik ved døden, besluttede BYFOs og Bevaringsværdige Bygningers bestyrelser, at de to foreningers bestyrelsesmøder i fremtiden kunne afholdes som fællesmøder. Mange af punkterne på de to foreningers dagsordener er ens, og en sammenlægning af møderne lægger mindre beslag på sekretariatet og bestyrelsesmedlemmer med sæde i begge bestyrelser. På foreningen Bevaringsværdige Bygningers generalforsamling blev Andreas Just Karberg derfor også valgt som formand. Lars Hviid blev indvalgt som nyt bestyrelsesmedlem som afløser for Thomas Garth-Grüner, der valgte at forlade bestyrelsen.

Bestyrelsen udgøres herefter af:
Direktør, cand. polit. formand Andreas Just Karberg, Arkitekt maa. næstformand Bue Beck, Konceptudvikler, fundraiser Niels Peter Schack-Eyber, Projektchef, arkitekt maa. Signe Hommelhoff og Professor, Ph.d., dr.med. Lars Hviid

Der har i det forløbne år været afholdt fire bestyrelsesmøder som fællesmøder. Bestyrelserne har besluttet, at to af årets møder holdes ude i landet, og i november fandt mødet sted som et internatmøde på Christiansæde med formanden som vært. Ud over selve bestyrelsesmødet afholdtes Historiske Huses strategiseminar. I juni afholdtes bestyrelsesmødet på Fyn på Isebækgaard hos Anni Haahr Henriksen med inspirerende besøg på Hesselager Møllegaard hos Henrik Butze-Ruhnenstierne.

De øvrige to møder har fundet sted i Borgergade 111 i København i foreningens ny domicil i Baghuset. På det seneste møde fik bestyrelsen mulighed for at se det smukt istandsatte hovedhus, vores tidligere adresse, som nu konsulentfirmaet Implement har lejet af Realdania By & Byg.

Bestyrelsen har i det forløbne år beskæftiget sig med en lang række emner, hvilket fremgår af den øvrige beretning.

SEKTRETARIATET

Når dygtige medarbejdere med lang anciennitet forlader et lille sekretariat, betyder det tab af viden og rutine. Det har vi i det forløbne år måttet sande, skønt de tilbageværende medarbejdere har gjort sit bedste, for at medlemmerne ikke skulle mærke noget hertil.

BYFOs jurist Karl Carsten Due ophørte 1. juni 2021 med at rådgive foreningens medlemmer i juridiske spørgsmål, og vores udviklingschef Johan Hage, som direkte og indirekte havde været tilknyttet BYFO's sekretariat i 13 år, stoppede 31. januar 2022, for at blive ansat som specialkonsulent hos Slots- og Kulturstyrelsen i Nykøbing Falster.

Første halvår af 2022 har derfor været præget af nyansættelser med Lorens Hansen som foreningens nye jurist, ansat på halv tid, og restaureringsarkitekt Amal Ashur som kommunikationsmedarbejder på fuld tid. Imidlertid afgik Amal på barsel i slutningen af august og som vikar for hende, har vi ansat Henrik Schilling på halv tid, indtil Amal vender tilbage

1. april. Henrik er arkæolog og journalistuddannet – og han har en lang karriere med kommunikation inden for museumsverdenen blandt andet som presseansvarlig på Nationalmuseet.

De øvrige medarbejdere Gitte Stisen og Birthe Iuel, samt restaureringsarkitekt Leif Hansen og regnskabschef Ejgild B. Larsen udgør lige nu den "hårde" kerne med deres store erfaring og viden. Desværre truer Ejgild B. Larsen med at trække sig tilbage og nyde pensionisttilværelsen. Vi mener, han er alt for ung, og, at en kapacitet som ham burde føle sig forpligtet på at hjælpe ejerne af de fredede bygninger. Vi håber, han indtil videre er lydhør over for argumentet.

TAK

Tak til medlemmerne for løbende opbakning og inspiration til foreningens arbejde. Også tak til alle de personer, der gratis og frivilligt har stillet arbejdskraft og faglig ekspertise til rådighed. Det har i år drejet sig om styregruppe- og følgegruppemedlemmer i projektet Danmarks Smukkeste Havneområde samt guiden Traditionelle Materialer. Alle har med deres indsats muliggjort – og ikke mindst skærpet – både projektets og guidens indhold.

Tak til politikere på Christiansborg og i EU, der har forsøgt at fremme vores sag og tak til de fonde, som har støttet Danmarks Smukkeste Havneområde og bogudgivelsen Traditionelle Materialer samt ikke at forglemme foreningens projekt på De Vestindiske Øer. Det drejer sig om Grundejernes Investeringsfond, Realdania, STARK Fonden og Sonningfonden, hvor sidstnævnte har udvist stor tålmodighed med et noget forsinket projekt.

Kontakt

Bestyrelsen

Formand
Andreas Just Karberg
Mobil 2274 7426
E-mail ajk@karberghus.dk

Næstformand
Bue Beck
Mobil 2170 3190
E-mail bb@bevaring.dk

Kasserer
Signe Hommelhoff
E-mail signe.hommelhoff@gmail.com

Medlem
Niels Peter Schack-Eyber
E-mail npse@me.com

Medlem
Lars Hviid
E-mail lhviid@sund.ku.dk

Sekretariatet

Direktør Birthe Iuel
Mobil 4085 3739
bi@historiskehuse.dk

Sekretær Gitte Stisen
Kontor 4557 1222
E-mail gs@historiskehuse.dk

Arkitekt MAA Leif Hansen
Mobil 2325 9581
E-mail lh@historiskehuse.dk

Kommunikationsansvarlig Henrik Schilling
Mobil 3061 2064
E-mail hs@historiskehuse.dk

Kommunikationsansvarlig Amal Ashur
Mobil 2516 1222
E-mail aa@historiskehuse.dk

Jurist Lorens Hansen
Mobil 4080 3333
E-mail leh@historiskehuse.dk

Foreningen Bevaringsværdige Bygninger
Borgergade 111
1300 København K
Åbent hverdage kl. 9.00-15.00
Telefon: 45 57 12 22
www.historiskehuse.dk

Tilmeld Nyhedsbrev

Facebook

Instagram

Youtube

Vi har forsøgt at indhente tilladelse til brug af samtlige fotos i denne publikation. Hvis nogen mener at have rettigheder til et billede i beretningen, hvor der er ikke er givet samtykke til anvendelse, må de meget gerne henvende sig til Historiske Huse.

Sostrup Slot
Grenå
Peter Carstens

BEVARINGSVÆRDIGE BYGNINGER

Vi gør det lettere for dig at eje et historisk hus
Vi sætter fokus på den danske kulturarv
Vi støtter dig, så du kan passe godt på kulturarven

www.historiskehuse.dk

+45 4557 1222

HISTORISKE HUSE